

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

התחדשות

■ ספר חדש של הרב ארז משה דורון: 'אבק לזהב' – חינוך ילדים על פי משנתו של רבי נחמן מברסלב.

"והנה כבר אתמחי גברא בספריו הרבים המיוסדים על הררי קודש, שחננו השם יתברך בכישרון מיוחד להוריד דברים רמים ונישאים, להלבישם בלבושים שונים עד שיובנו לכל שכבות העם באשר הם. כן השכיל לעשות גם בספר זה" – מתוך הסכמת הרב שמואל משה קרמר, לפרטים והזמנות: לב הדברים, טל. 02-5667567

■ הופיע מחדש הספר 'אוצר הישועות' ובו שמות הצדיקים, מחולקים לימי החודש וימי השבוע, בצירוף תקון הכללי, נשמת, שיר השירים, פרק שירה, תפילות רבינו תם ותפילות ר' ישמעאל כהן גדול ועוד סגולות חשובות לאמירה. הוציא לאור על ידי 'אוצר הנחל', טל. 057-3195200

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף הימני
אב	ה"א	סב.	ה"ח	ה"ב	ב"מ
ב	ב	סג.	ה"ט	ה"ג	צח
ג	ג	סד.	י"א	ה"ד	צט
ד	ד	סה.	י"ב	ה"ה	ק
ה	ה	סז.	י"ג	ה"ו	קא
ו	ו	סח.	י"ד	ה"ז	קב
ז	ז	סח.	י"ה	ה"ח	קג
ח	ח	סח.	י"ו	ה"ט	קד

יום של הפצה

י"ד מנחם-אב
לע"נ יעקב הדורה בן מישה ע"ה
הונצח ע"י משפחת אליצור
ט"ו מנחם-אב
לע"נ הרב דוב ב"ר יקותיאל יודא פיש ע"ה
הונצח ע"י בנו הר"ר יעקב יואל הי"ו

י"ו ע"י
**אוצרות
ברסלב**
02-9950000
Tel. 1-718-8552121

שמש 50617 בית שמש
טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
bra Slav@actcom.net.il
ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל

נחמה – כי הצער היה לטובתנו!

כשחרב בית המקדש, ניתן לנו התפקיד המיוחד לשבו ולבנותו – על ידי העמל בנושא האמונה. עמל זה בא להשריש בלבנו את העובדה, שגם אם איננו רואים את הנהגת ה' בעולמו, הריהי קיימת.

עמל האמונה נחלק לשניים:

החלק הראשון נעשה על ידי האבל שנועד לבסס בנו את האמונה מול ההסתרה הקיימת בבריאה. כי בעוד שבעיני "טבע" נראה שאין על מה לבכות – מכיון שהמציאות הקודרת הולכת ונמשכת בלי סוף – האבל מכריז שיש מה לחפש וכי מתחת למעטה ההסתרה קיימת השגחה מלאה משמיים שתביא בסופו של דבר לגאולה שלמה, ובהתאם לתובנה זו אנו עומדים הכן ומחכים לגילוי המיוחד.

החלק השני, נעשה על ידי הנחמה. זוהי דרגה גדולה יותר באמונה שמחייבת התבוננות עמוקה פי כמה, דהיינו, לא רק להאמין שיש מוצא מן הגלות, אלא להאמין שהגלות עצמה היא טובה מופלאה עבורנו, שכן אבינו הרחמן יודע מה טוב בשבילנו ועל אף חטאינו הוא הטמין בתוך העונש עצמו חסד ורחמים שאין כדוגמתם. זה אמנם כואב בפועל, אך התמורה לכאב זה – עצומה ונשגבה מאין כמוה. זוהי מהותה של נחמה: חרטה על צורת ההסתכלות הקודמת והכרה מחודשת בכך שהכאב אינו לשווא; "יש שכר לפעולתך", ומתוך הכרה זו אכן נמתק הצער.

שני חלקי אמונה אלו בונים מחדש את קדושת בית המקדש שהאיר את אור האמונה זו בעולם.

כמובן שבעינינו איננו רואים נכוחה את המציאות האמיתית הזאת, רק הצדיקים האמיתיים יכולים לעצום עיניהם מה"כאן ועכשיו" – אל סוף התכלית ולרכז את כל חושיהם אל אותה אמת בהירה. אך ברחמיים מגלים לנו הצדיקים את אותה אמת ברורה, שכל מהותה של הגלות הכללית והפרטית איננה כי אם פעולת קירוב ואהבה משמיים, ועלינו רק להאמין להם ולקבל את דברי קודשם, ולהתחבר לאמת זו ולא לתת להרגשה הטבעית שבנו לפרש פירוש שגוי את אשר קורה לנו.

שבתות הנחמה אינן אלא כן זמן של פרוקן, עבודת האמונה בימים אלה גדולה פי כמה מאשר בימי האבלות שבהם לפחות חלק הכאב גלוי כאשר עינינו רואות שאנו בגלות והמקדש חרב. אמנם זהו זמן של התעצמות בתחום השמחה, אך היא מחייבת התבוננות עמוקה במטרת הגלות, תוך קבלת עול מלכות שמים, שרק על ידה ניתן להגיע לשמחה ואמונה שלמה.

(על פי ליקוטי הלכות מילה ה')

לא חלפו ארבעים ושמונה שעות מאז התיישבנו לקונן על החורבן, ועקות הנהי זה עתה פסקו, והנה 'שבת נחמו' פורשת כנפיה...

בעיני רבים זוהי הכרזה על התנערות מאותה מועקה שליוותה את ימי בין המצרים. רוח של עליצות מתפשטת בקרבם. אורת פורקן וחופש. לא עוד התנורות ממנעמי הגוף. לא עוד כובד הראש...

לעומתם יש שמקבלים זאת בישוב הדעת וברוח התורה, הם לא פורקים עול, אבל בהחלט משנים כיוון; עד עתה עסקו באבלות ובצער – מעתה הם עסוקים בנחם ועידוד, מתרוממים מן האוירה הכאובה ומגבירים את השמחה.

על אף שודאי אין להשוות ביניהם, הפלא זועק מול שניהם: מה התחדש בפרק זמן כה קצר שבו הוחלפו קולות השבר בקולות שמחה, ה"מת" אינו מונח עדיין לפנינו? הריסות בית המקדש כבר קמו? הגלות כבר פסקה ושכינה שבה למקומה? מהי ההתעלמות הזאת מן המציאות הקודרת הניצבת במלוא חומרתה לנגד עינינו?

הפלא מתעצם נוכח העובדה שהכל מתוכנן מראש: ביום פלוני נבכה – וביום שלאחריו נשמח! מה ההגיון שבדבר?! הייתכן שיאמרו לאדם "בעוד חודש תכיר בעובדה שאתה חסר-כל וצערך יגדל עד שמי חסר – ולמחרת תשכח מזה ותשמח כאילו לא חסר לך דבר?" הלא הוא ישאל מיד: "האם באותו יום מחר אכן יתמלא חסרוני? באם לא – מדוע אשמח?"

להבנת הדברים, עלינו להפנים כמה יסודות חשובים:

תכלית הבריאה היא גלות את מלכות ה' בעולם. הבריאה מכוסה בלבוש של טבע שמסותר את המציאות האמיתית, שיש מנהיג לעולם. מהסתרה זו שואבים כל חלקי הרע את כוחם.

כל הצלחתו של היצר במלחמתו עם האדם נובע מהצלחתו לקבע את ההסתרה הזאת בלב האדם, כאילו אין הוא מושג כל רגע מאביו שבשמים. מכאן ואילך, הדרך פתוחה לכל חטא, חלילה.

עלינו הוטלה אפוא המשימה לגלות את הנהגת ה' בעולם – על ידי שנאמין בכך.

בית המקדש היה צינור מופלא להנחלת אמונה זו לבאי עולם, דרכו שאבו בני תבל את הידיעה העמוקה של "ושכנתי בתוכם", ממנו יצאה אור לעולם שהאיר את המציאות האמיתית שמאחורי הבריאה.

להיות או לא להיות

אבל המטרה הסופית היא שהאדם יתבטל אל ה'; דהיינו שכל שאיפתו תהיה אך ורק לעשות את רצון ה'; כי כל עוד יש לו רצונות אחרים, הם חוצצים בינו ובין ה' יתברך.

איך זוכים לזה? לקיים מצוות אנחנו יודעים ומשתדלים, אבל לזכות ל"ביטול" - שכל שאיפתנו תהיה אך ורק לעשות רצון ה' בלי שום תאוה ומידה רעה - איך מגיעים לזה?

העצה פשוטה: אם אתה רוצה להתדבק בה' יתברך; אם אתה רוצה להיפטר מכל התאוות והמידות הרעות שמפריעות לך - פשוט תפנה אליו, תספר לו את כל הסיפור שלך, שאתה בעצם רוצה מאוד לעשות את רצונו בשלמות, אבל מה לעשות שיש לך מפריעים? כפי שרבי אלכסנדר התפלל: "גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך; ומי מעכב - שאור שבעיסה... יהי רצון מלפניך שתצילנו מידם" (ברכות י"ז).

השיחה הזאת, אם רק תתמיד בה, היא שתבטל סוף סוף את ההפרעות האלה ויגרמו לך להיכלל בו יתברך החי והקיים לנצח.

הרי שהשאלה אם להתבודד או לא, פירושה, להיות או לא להיות!

נברא? - לחיות, להתקיים; השכר הגדול ביותר הוא החיים, "חיים שאל מנח - נתתה לו" (תהילים כ"א) ואילו העונש הגדול ביותר הוא - האבדון.

אולם, כל הבריאה והחיים אשר בה, הם זמניים ועראיים, כציץ נובל, כצל עובר, כרוח נושבת, כאבק פורח וכחלום יעוף (מוסף לר"ה) - "אפשרי המציאות".

רק השי"ת לבדו קיים לעד, "אדון עולם אשר מלך בטרם כל יציר נברא, ואחרי ככלות הכל לבדו ימלוך", רק הוא הוא המציאות האמיתית והמוחלטת - "מחוייב המציאות".

אם כן, כשאנחנו מבקשים לחיות, שיהיה לנו קיום אמיתי, איזה קיום אנו יכולים לבקש, לאחר שכל העולם כולו אינו קיום אמיתי?

זה העניין, מאחר שאין שום מציאות מוחלטת מחוץ לקדוש ברוך הוא - כל שאיפתנו צריכה להיות להיכלל בו, להיות חלק ממנו כביכול.

זה עומק הכתוב במסילת ישרים' (פ"א): "למה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו... להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו".

כיצד נכללים בקב"ה? כשאנו מקיימים את רצונו, שהרי הוא יתברך ורצונו הם אחד. בכל מצווה שמקיימים עושים את רצון ה' ונכללים בו.

"רק השי"ת לבדו הוא מחוייב המציאות אבל כל העולמות על כל אשר בהם הם אפשרי המציאות, כי הוא יתברך בראם יש מאין וביכולתו וכוחו ואפשרותו יתברך היה לברואם או שלא לברואם... נמצא כל מה שישיראל עושים רצונו של מקום ונכללין בשרשם שהיא מחוייב המציאות, על ידי זה נכלל כל העולם שנברא בשבילם, בחיוב המציאות..."

"אך לזכות לזה... אי אפשר.. כי אם על ידי ביטול - שיבטל עצמו לגמרי עד שיהיה נכלל באחדותו יתברך... על ידי התבודדות... שמתבודד ומפרש שיחתו בינו לבין קונו... זוכה לבטל כל התאוות והמידות רעות עד שזוכה לבטל כל גשמיות ולהיכלל בשרשו".

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב נ"ב)

התבודדות, עד כמה שהיא זרה למי שאינו מכיר אותה מקרוב, הרי למי שמכיר אותה היא עצה שהוא מקיים אותה באופן מעשי, או שהוא אמור לקיים אותה...

אבל במאמר זה, רבינו שופך אור חדש על ההתבודדות, אור כזה, שאינו מאפשר לאיש להישאר שווה-נפש.

ובכן, מהו הרצון הבסיסי של כל אדם, ובעצם של כל

רבי צבי מטירהוביצה

ר' צבי זכה לבנים ובני בנים יראי ה' ההולכים בדרך רבינו. בניו: ר' נתן, ר' סנדר, ר' ישראל, ור' נחמן. בנו ר' נחמן שהתגורר במטירהוביצה נהג להתכתב עם אביו בדברי תורה. בספר המכתבים "שארית ישראל" נדפס מכתב שכתב לאביו, ובו ביאור נפלא בדברי רבינו בתורה כ"א, על פי דברי התוספות במסכת סוכה, שאותו שמע מפי רבי זלמן הרב ממדודיבקה, בעת הקיבוץ בראש השנה באומן.

ר' צבי נפטר בשם טוב, ביום כ"ו לחודש אב שנת תר"ן, ונטמן בבית הקברות בצפת, סמוך לרבי יצחק בן מוהר"ג. לידו טמון בנו ר' סנדר.

בשלוש ידידנו עוז, הרב המופלא הוותיק ועושה חסד, הנגיד ר' הירש ממטירהוביצה, ובשלוש כל בני ביתו... ובשלוש כל אהבתו אשר יושבים על אדמת קודש".

כאשר עלה רבי נתן ב"ר יהודה לארץ ישראל, רצה להתיישב אף הוא בצפת, שבה היה רוב מנינם של חסידים ברסלב בארץ ישראל, אך מאת ה' היתה זאת שקבע את משכנו בטבריה, משם שיגר מכתב לרבי צבי מטירהוביצה ובו כתב: "אחרי דרישת שלומך הטוב באהבה רבה, באתי לבקש מאת מעלתכם, שתהיה אהבתנו קשורה תמיד על ידי מכתבים". ואכן, עד ימינו האחרונים שמר על קשר זה עם ר' צבי ועם בניו, ובפרט עם בנו ר' נתן.

גם בצפת, כמו בטירהוביצה, עסק ר' צבי בגמילות חסדים, וכאשר השיא יתומה, כתב לו ר' נתן מטבריה: "תראו לשמוחה מאד שה' יתברך עזר לכם להשיא יתומה; ואצל רבינו ז"ל היה מצוות הכנסת-כלה מהמצוות הגדולות, כך שמעתי ממורינו רבי נתן".

בשנת תרמ"א נסע ר' צבי לחוץ לארץ, כפי הנראה לאומן. גם לשם כתב לו ר' נתן מטבריה: "אני מעתיר תמיד בעדכם בכל יום, ובמקומות הקדושים, ובעד כל בני ביתכם. ה' יתברך יעזור לכם, לבוא לביתכם לארץ הקודש בישועה שלימה חיש מהר, ויעביר אתכם בין בים, בין ביבשה, לחיים ולשלום".

טירהוביצה, רק לזכר שמה של עיירה זו מתמלא הלב ערגה לשרפי הקודש שחיו בה. היה זה כעשר שנים לאחר הסתלקות מוהר"ג, כאשר קרא רבי נפתלי תלמיד רבינו לרבי נחמן מטולטשין, ואמר לו: "רואה אני שבטירהוביצה החל אורו של רבינו לזרוח, צא נא לשם ולגַה את השלהבת".

מספר שבועות שהה רבי נחמן בעיר זו, כשהוא מותיר אחריו חבורה נפלאה של עובדי ה', שעד היום שמותיהם נזכרים בגעגועים.

אמרו על חסידים ברסלב שבטירהוביצה, שהיה להם לב פתוח בעבודת הבורא, וכיס פתוח לצדקה. קופה אחת היתה לכולם, לתוכה נתנו מכספם כפי יכולתם ונטלו כאשר הזדקקו. מושג ששמו "אני" לא היה קיים אצלם.

מאותם חסידים מופלאים היה רבי צבי מטירהוביצה (כונה גם ר' הירש ממטירהוביצה), שמלבד יגיעתו בתורה ותפילה, הצטיין בעשיית צדקה וחסד.

לימים השתוקק לעלות לארץ ישראל, ולמרות הדלות הנוראה שהיתה נחלתם של יושבי הארץ, לא חת מנך, הגיע ארצה יחד עם בניו ארצה והתיישב בצפת.

גדולי תלמידי מוהר"ג, כמו רבי נחמן מטולטשין, רבי נתן ב"ר יהודה, רבי אפרים ב"ר נפתלי, עמדו עמו בקשרי מכתבים. רבי נחמן מטולטשין כותב לו: "גם אני פורס

אנו מתנהגים בדרך-ארץ בגלל מצוות הבורא, ולא מטעמי נימוס והגינות.

(על פי שיחות הר"ן קט"ז)

מבעיר החסידות בפולין

הרב וחברו רבי שלמה גבריאלי, שניהם מגדולי תלמידי האדמו"ר מראדזין, ישבו ולמדו בחברותא באישון ליל. לעת הצות הגיע לאוזניהם קול בוכים מכון עזרת הנשים. הם שמעו מיישהו מקונן ומשתפך בדמעות שליש ובאנחות על חורבן בית המקדש וגלות השכינה.

קולו הנוקב היוצא מלב טהור של נחום שוסטער עורר את השניים להתוודע אל הבוכה בעל ההשגה הלו.

לאחר ברור אצלו, הבינו כי הנהגה זו למד הבחור התמים אצל חסידי ברסלב בברדיטשוב; הם לימדוהו לעבוד את ה' בדרך זו ומנו אז דבק בדרכו של רבי נחמן מברסלב ואלו הן התוצאות... הם שמו לבם לדברי הבחור הסנדלר והשתוממו מאד על מושגיו הנשגבים של יהודי פשוט זה.

כעבור זמן מה שלח האדמו"ר מראדזין את תלמידו רבי מרדכי לברדיטשוב. שליחות זו עוררה שמחה גדולה בלבו. זה מכבר רצה להכיר את רבותיו של נחום שוסטער שדמותו ובכיותיו על גלות השכינה לא משו מעיניו.

בהגיעו לברדיטשוב התעניין בקבוצת האברכים הברסלביים. בהכירו אותם מקרוב חש גם גאון זה כי הגיע "הביתה". עבודת ה' הנלהבת שחזה אצלם שבתה את לבו. לא עברו ימים רבים ורבי מרדכי הסתפח אל עדת חסידי ברסלב, ועמו גם חברו רבי שלמה גבריאלי.

רבי מרדכי היה דמות מוכרת ונערצה בכל רחבי פולין, והתקרבותו לחסידות זו הייתה גלים ומשכה רבים וטובים.

חסידות ברסלב שגרעיה נבט באוקראינה, שלחה ניצן לפולין על ידי הצדיק רבי מרדכי סוקולבר. בזכותו ובזכות נחום שוסטער הובערה להבת רבינו בפולין.

אמרו על ר' נחום הסנדלר שקירב את רבה של סוקולוב, שבו התקיימו דברי רבינו הקדוש: "גץ קטן יכול להבעיר גזע עץ ענק".

לעבודת ה' שכה התאימו לרוחו. ככל להט נפשו השתדל לקיים עצות אלה ומיום ליום נקשר יותר לחסידות.

נחום היתום למד כל יום כמה שעות את אומנות הסנדלרות, וכשהגיע היום והוא חש כי יוכל לעבוד במקצוע זה כנדרש, צר היה לו לעזוב את חברות חסידי ברסלב. הוא החליט כי יחזור אמנם ללומד ויעסוק במקצוע שרכש לפרנסתו, אבל את עיקר זמנו יקדיש לעבודת ה' בדרך החדשה שזכה להכיר.

הקול יצא בלומאז, כי נחום היתום יצא לברדיטשוב ללמוד סנדלרות ושב כ"צדיק". מתבודד הוא כל ערב לעת הצות בעזרת נשים בבית הכנסת העירייתו ושופך דמעות כמים על חורבן בית המקדש.

כמה שעות ביום מתקן הוא נעליהם של תושבי העירה במומחיות רבה, עבור תשלום זעום, ואת שאר עתותיו מקדיש הוא ללימוד ולתפילה.

נחום שוסטער (=הסנדלר), שכך החלו לכנותו מאז שהחל בתיקון נעליים, ידוע היה כבחור שאינו הולך בגדולות. אי לכך, עוררו מנהגיו החדשים תמיהה ואפילו גיחוך אצל מכיריו משכבר.

ויהי היום, ולבית המדרש בו ערך נחום שוסטער תיקון חצות, נקלע הגאון רבי מרדכי, רבה של העיר סוקולוב מלאת החכמים והסופרים.

כאשר נפטר אביו של נחום שטראקס, דאגו בני משפחתו לעתידו של הבחור התמים וישר הדרך שהיה אז כבן שבע עשרה שנה. הוא התגרר בלומאז, עיירה קטנה סמוך ללובלין המעטירה. טוב הדבר, החליטו קרובי היתום, כי ילמד מקצוע כלשהו המפרנס את בעליו. לאחר מחשבה הוחלט לשלוח את נחום לברדיטשוב, עיר-מסחר גדולה באוקראינה, ללמוד מלאכת הסנדלרות. ואם כי מקצוע זה אין בו כדי להעשיר את בעליו - פרנסה יש בו.

נחום הצעיר נשמע לקרוביו והתכונן לנסיעה. התעמף במעילו, חבש את ה"דאשיק" לראשו ויצא לשוק לתור אחר עגלה הנוסעת לברדיטשוב, להצטרף אל הנוסעים ליריד.

בבואו למחוז חפצו, פנה ראשית דבר לבית הכנסת הקרוב, להתפלל ולשפוך שיחו לפני קונו. הוא לא רצה לצאת לענייני חולין טרם יסעד את נפשו בתפילה וחוק לימודו בחומש.

בשבתו בבית הכנסת נכנסה פנימה קבוצה של חסידים שהחלו להכין עצמם לתפילה.

כשעמדו להתפלל בהתלהבות ודבקות מלווה במחיאיות כפים, הביט בהם נחום היתום בהתפעלות. הוא חש כי אנשים אלו קרובים ללבו. ניגש אליהם וקשר עמם שיחה; הוא ביקש ללמוד מאורחות חייהם. החסידים, אנשי מוהר"ן מברסלב, קרבו אותו בחיבה ובמאור פנים. שנתה בצמא את דבריהם ולמד מפיהם את העצות הנפלאות

השבוע לפני...

השבוע לפני 169 שנה

■ תשעה באב, שנת ת"ר – מוהר"ת מבקר בעיר פּוֹרְדֵי.

באותה שנה הייתה התעוררות גדולה בקרב יהודי אירופה. על פי רמזים שונים בספר הזוהר הקדוש, חשבו רבים כי ת"ת יהיה שנת גאולה. אולם, רבי נתן הגיב על כך בהריפות: "בשנת ת"ת לא יבוא משיח בשום אופן!" וזאת על פי דבריו הנחרצים של רבינו הקדוש (חיי מוהר"ן תקכ"ז): "שבכל זמן שאומרים איה קץ, אז בוודאי לא יבוא משיח בשום אופן באותו הקץ שהם אומרים, כי אין בן דוד בא אלא בהיסת הדעת - היינו, שלא יחשבו כלל על אותו הקץ שיבוא - ופתאום יבוא. במהרה בימינו, אמן".

גדולים וטובים ניסו אז למצוא רמזים לגאולה קרובה בדברי הזוהר שבפרשת וירא: "ובשית מאה שנין לשתיתאה, יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא, ומבועי דחכמתא לתתא (= ובשש מאות שנה ל[אלף ה] שישו, יפתחו שערי החכמה למעלה, ומעיינות החכמה למטה)... וסימנך: 'בְּשֵׁנַת יֶשׁ מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי נָח וְגו' נִבְקְעוּ פֶל מְעִינַת תְּהוֹם רַבָּה". אך מוהר"ת ביאר זאת באופן שונה ורב משמעות: החכמה השופעת כעת ממוכרמים, הינה תגבורת מיוחדת של סיעתא דשמיא; החל משנה זו "אם יתחיל אדם דבר שבקדושה - יוכל לגמור!" (=אבנה ברזל, שיחות מוהר"ת, כ.).

בעקבות הדברים, קיבל רבי נתן התעוררות עצומה להוציא לפועל את רצונו הכביר להדפיס את כתביו הרבים - סידרת הענק 'לקוטי הלכות', ספר 'לקוטי עצות' ועוד. אולם, ברוסיה של אותן שנים לא היה הדבר אפשרי, בגלל האיסור החמור שהטילה הצנזורה על הדפסת ספרי ברסלב. אי לכך, יצא מוהר"ת באמצע הקיץ למסע מפרך לגליציה, שהייתה כפופה לקיסרות האוסטרו-הונגרית, שם החל להוציא לאור, תוך קשיים רבים, את הספרים הקדושים.

את יום תשעה באב של אותה שנה, עשה רבי נתן בעיר פּוֹרְדֵי, הוא הסתגר בחדר מיוחד למשך כל הלילה עד צהרי היום, לאמירת 'איכה' וקניות בבכי גדול, "כי כן היה מנהגו תמיד, אחר פטירת רבינו זצוק"ל. ואחר הצות דיבר עם בני הנעורים עד הלילה מרבינו זצוק"ל, והיה להם תענוג גדול מדיבוריו. ואמרו: עַר הָאֵם זַי פֶּאָרְשֶׁטְעֶרְט זַיְעֶר יוֹם טוֹב... (= הוא קילקל להם את התה), כי מנהגם היה לרוקן זה לזה 'פּוֹרְדֵי' (= חרולים, פירות-בר קוצניים) אחר חצות, ועל ידי דיבוריו שכחו מאלו השטותיים" (=אבנה ברזל, שם).

לחידודא
חידון השבוע לצעירים

חידה מס' **19**

באיזה חודש ובאיזו שנה התקרב רבי נתן לרבינו הקדוש?

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-99-50000. לאחר בחירת שפה, הקישו 1-9-2-1 והשאירו הודעה עם שם, כתובת ומס' טלפון.
בין הפותרים נכונה עד יום שני בשעה 12 בלילה, תיערך הגרלה על זכות קניה בסך 50 ₪.

הפתרון לחידה מספר 18:
מי היו העדים להבטחת רבינו הקדוש, שיפעל להושיע את מי שיבוא לקברו, יתן צדקה ויאמר 'תיקון הכללי'?

רבי נפתלי ורבי אהרן רב העיר ברסלב.

זכה בהגרלה לחידה מס' 17:
מרדכי שמעון שטרנפלד, רמת שלמה, ירושלים
- בזכות קניה בסך 50 ₪ בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים.

שאלה:

מהי שיטת רבינו הקדוש בחינוך הילדים?

הרב משה ארז דורון משיב:

כשאנחנו מסתכלים על הילדים שלנו, אנחנו מקבלים את החלקים הטובים שבהם כמובנים מאליהם, ואילו את החלקים החלשים שלהם אנחנו מגנים בלבנו, ולעתים קרובות גם בפה מלא.

רבינו מלמד, שכאשר עוסקים בחלק הרע - מגנים אותו, מצביעים עליו, מדגישים אותו - לא פותרים בוה כל בעיה. איש בעולם לא השתנה כי הטיחו בו שחובה עליו להשתנות. ולא רק שלא נפטרים מהרע בצורה כזו, אלא גם מצביעים אותו, כדרך שפצע פתוח שמחטטים בו - לא רק שאיננו מחלים, אלא מחמיר והולך.

יש לנו רק דרך אחת לטפל ברע, במידות הרעות ובחולשות - לעסוק בטוב. אסור לנו בשום פנים ואופן לקבל את המידות הטובות של ילדינו כמובנות מאליהן; עלינו להתבונן בהן, להגדיל אותן, לדבר עליהן ולשבח אותן עד שהילד יאמין בטוב שבו באמת ובתמים. אז, ורק אז, מתוך האמונה בטוב שבו, הוא יוכל לעמוד בבוא העת מול חולשותיו, והטוב הזה ירפא גם אותו.

כי מי שרואים בו טוב, יאמין בטוב הזה ויהיה טוב באמת. "עין טובה" פירושה לא לרצות שהזולת יהיה כמוך, אלא לתת לו משלך כדי שיהפוך למה שהוא.

גם בזה עלינו להידמות ליוצרנו. שכן כבר בתחילת הבריאה המתיק הקדוש ברוך הוא את מחשבת הדין ושייתף בה את מידת הרחמים, וזוהי דרכו והנהגתו תמיד, כפי שאומר רבינו: "דרך השם יתברך להביט על הטובות שעושים, ואף שנמצא בהם גם-כן מה שאינו טוב, אינו מסתכל על זה. כמו שכתוב (במדבר כ"ז): "לא הביט און ביעקב". מכל שכן שהאדם אסור לו להביט על חברו לרעה, למצוא בו דווקא מה שאינו טוב ולחפש למצוא פגמים בעבודת חברו. רק אדרבא, מחויב להביט רק על הטוב" (ליקוטי מוה"ר"ח ח"ב ע"ז).

במקומות שהילד חלש בהם, צריך לשבח אותו על המאמץ שהוא עושה ולהתפעל ממנו, אף על פי שהתוצאות אינן מוצלחות כל-כך, שאם לא כן - הוא יתייאש; במקומות שהילד חזק בהם, צריך להזכיר לו תמיד שהטוב הזה בא מה' ושהוא נתן לו תפקיד מפני שהוא מאמין בו. אם לא נכניס את ה' לתמונה הילד יתנאה.

לראות טוב זה לא רק ב"ילד טוב", אלא גם ב"ילד רע"; גם במי שמוציא קוצים הדוקרים את לבנו, שנראה כאילו כבר אין לו כל שייכות לאמונה הקדושה.

מהלך מופלא בעניין תיקון האמונה השבורה אנו מוצאים בדברי רבי נתן, ששואל, איך אפשר לתת עצה קדושה למי שאין לו אמונה, הרי הוא גם לא יאמין בעצה? והוא משיב, כי "באמת ישראל עם קדוש הם מאמינים בני מאמינים ושורשים אמונה. על כן, אפילו כשנופל אחד מישראל חס ושלום מאמונה, בוודאי עדיין נשאר בו איזה נקודה מאמונה, רק שהאמונה בקטנות גדול, בבחינת שבירה... כי זה בעצמו מה שהצטער שנפל מאמונה, זהו בעצמו אמונה... רק אינו מרגיש האמונה בהתגלות בשלמות. ועל כן מועיל לו עצה, כי תיכף שאומרים לו איזה עצה טובה לאמונה, הוא חוטפה כמו אבן טוב, מאחר שעדיין יש בפנימיותו נקודת האמונה ומתגעגע באמת להשלים ולהעלות האמונה הנפולה והשבורה" (ליקוטי הלכות, שבת ו"א).

כך שגם מי שאמונתו נשברה - יכול לחזור ולתקן אותה מהשברים עצמם. כי גם שברי אמונה הם אמונה; וכשנלמד להאמין בילדינו, ולראות בהם את הטוב גם מבעד לשברים - יהזור ויתוקן הכל.

מאורות

צוהר לפרשת השבוע

"והפיץ ה' אתכם בעמים... ועבדתם שם אלקים מעשה ידי אדם... ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת" (דברים ד' כ"ט).

לפעמים נראה לאדם שהמקום בו הוא נמצא, או המצב הרוחני בו הוא שרוי, אינם מאפשרים לו להתקרב לה'. זוהי כמובן טעות, כי ה' הוא "מקומו של עולם" (בראשית רבה ס"ח) כלומר, הוא שברא ומקיים את כל המקומות ואת כל המצבים שבעולם, ואם רק נרצה נוכל להתקרב אליו ולהידבק בו בכל מקום ובכל מצב שהוא, בלי יוצא מן הכלל.

זה שהתורה מבטיחה לישראל, שאף כשיהיו בגלות ובירידה רוחנית נוראה, יוכלו לחפש ולמצוא את ה' במקומם - "ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת"!

(על פי ליקוטי הלכות: ציצית ג' ט')

"וידעת היום והשבת אל לבבך" (דברים ד' ל"ט).

"לא המדרש הוא העיקר" (אבות א' י"ז). לכן, כל פעם שמכאן באדם ההכרה כמה גדול ה', הוא צריך מיד לתרגם את ההכרה הזאת לשפת המעשה - לעבוד את ה' על ידה ביתר חשק והתלהבות.

לשם כך צריך אדם "להשיב הדעת אל הלב" - שההכרה הזאת לא תישאר רק בתיאוריה, אלא גם במעשה, שישאף בכל ליבו שמעשיו יעלו בקנה אחד עם הדעת שלו, כי מאוויי הלב הם הם שמפעילים את האדם לטוב או להיפך.

זה הפירוש "וידעת היום" - את הדעת הזאת - "והשבות אל לבבך" - תפנים בלב, הלכה למעשה.

(על פי ליקוטי הלכות: יום כיפור ב' ג')

"בשבתך בבינתך ובכלתך בדרך" (דברים ו' ז).

ביתו של האדם מגן עליו ועל רכושו מפני נזקים בגשמיות, וגם מפני נזקים ברוחניות. לעומת זאת, החוץ הוא המקום של כוחות הרע שמכונים "חיצונים".

לפיכך, עיקר כבודו ומעלתו של האדם הוא, כשהוא יושב בבית (או בבית המדרש) ואינו מסתובב ברחובות, כמו שכתוב: "כתפארת אדם לשבת בית" (ישעיה מ"ד י"ג).

אמנם, איש אינו יכול להיות תמיד בבית והוא צריך לצאת החוצה מדי פעם, אך גם בעת היציאה מהבית הוא צריך להשתדל להתחבר לה' ככל האפשר; ואז תהיה זו "ירידה לצורך עליה" - הוא ירומם את ה"חוץ" - על כל המשתמע מכך - אל הקדושה.

זה שנצטוונו בתורה: "בשבתך בבינתך ובכלתך בדרך" - ליזכר את הקב"ה בכל מקום ובכל מצב, הן בבית בתוך הקדושה, והן בחוץ בקרב החיצונים.

(על פי ליקוטי הלכות: ראש השנה ד' י')

אוצרות ברסלב

- לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
- בארה"ב ..... (1)718-8552121
- חנות ספרים ברסלב**
- מא"ש 110 ירושלים 02-6286823
- חדר ספרי ברסלב**
- אלשיך 5 בני ברק 052-7653662
- הרב דוד קרמר-מוהל מוסמך** מוהל בית החולים "ביקור חולים"
- בעמח"ס "מסורת הברית" 052-7656777
- אות ה"א עשייה מכסף**
- סגולה לפריה ורביה (על פי ספר המידות) 052-7640256

מידע

בעת צרה, בשעת מצוקה.
גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות
1-800-255-522

להעברת בקשות לתפילה
ולהזלקת נר בקברו
של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה והצלחה, לרווח ופרנסה,
לרפואה, למקשה לילד,
לנחת ושמחת חיים

גם השנה מגיעים לאומן מתוך ישוב הדעת

אם אתה מגיע לאומן בימי ר"ה הבעל"ם
בניסה סדירה - התקשר עוד היום:
מוקד הרשמה ארצי:
057-3191020
נסיעות פנים חסבי לשנון

פנים
PNIM
איתן מהנחיתה העד ההמראה
שירותי פנים באוקראינה

הנסיעה הגדולה
אומן ראש השנה

החייץ נטו בגומחה
הרצדיקים

ירושלים: רח' בית ישראל 38 בני ברק: רח' רבי עקיבא 62
1599-50-59-59